

ΔΗΜΟΚΟΠΟΠΝΙΧΤΕΣ

«.....Μεταξύ δὲ κινδυνεύω τοσαῦτα κατορθώσας ἀγέραςτος ἀπελθεῖν παρ' ἡμῶν».
(Δουκιανῶ, Τυραννοκτόνος, 3).

Ζώρικα λιγάκι τὰ πράματα. Οὐλοὶ μας οἱ φίλοι τῷ Χανιῶ ἐξεσπαθώσανε μονομιᾶς, καὶ καπετανᾶτοι ἀπὸ τὸν αἰώνιο καὶ ἀπαραίτητο δικηγόρο καὶ μὲ σημάτες ἕνα *damnum gemerens* καὶ ἄλλον ἕνα *lucrum cessans* μού ριχτήκανε στὰ γερά καὶ μὲ τόσο ἐνθουσιασμό, πού μόνο καὶ τὰ ρέστα καὶ γέρας δὲ μᾶς ἐζητήσανε γιὰ τὰ κατορθώματά τους.

Πολὺ ζώρικα τὰ πράματα, γιατί, βλέπεις, ἐννιά αὐτοὶ καὶ πάνω ἀπὸ τοὺς μισοὺς τελειόφοιτοὶ στὰ νομικά, σοῦ λέει ἄλλος. Πού νὰ τὰ βγάλει πέρα μὲ δαύτους ἕνας φτωχὸς ἐμποροῦπάλληλος, καὶ μάλιστα—ποῦναι καὶ τὸ χειρότερο—πού αὐτοὶ γράφουσε μὲ χοντρά γράμματα τὴν Ἐλευθερία, ἐνῶ ἐμεῖς, κάθε πού ἀκούσαμε γιὰ *ἐλευθερίαν* καὶ *φιλελευθέρους* στὸ Ρωμαϊκόν, δὲν μπορούμε νὰ κρατήσουμε κύμα θυμοῦ, πού μᾶς κοκκινίζει τὰ μάγουλα, γιὰ τὰ ὅσα κακὰ σ' ὄνομά της οἱ Ρωμιοὶ Φιλελεύτεροι ἐφορτώσανε καὶ φορτώνουσε στὸ δυστυχημένο αὐτὸ τόπο, καὶ πού πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ βγοῦμε ὑπερασπιστὲς τῆς ἀπολυταρχίας καὶ τοῦ τυράννου.

Μὰ τί νὰ γίνῃ! Τοὺς ἐπροκαλέσαμε, καὶ ἔχουσε δίκιο.

Κι' ἀφοῦ τοὺς χαρίσουμε μερικὰ χοντρούτσικα προσωπικὰ πειράγματα παίροντάς τα γιὰ νεανικὲς εὐφυεῖς καὶ ρητορικὰ σκήματα, θὰ προσπαθήσουμε νὰ τοὺς ἐξηγήσουμε πρῶτα τὴν κεντρικὴν ἰδέαν, πού—νὰ τοὺς τὸ πιστέψουμε;—λένε πὼς δὲ βρίσκουσε στοὺς αἰτυρανοχτόνους, καὶ ἔπειτα νὰ συζητήσουμε λιγάκι καὶ τὸ Πριγκηπικὸ ζήτημα, πού ἔχουσε δὰ μὲ τὸ μέρος τους τόσα δίκια καὶ τόσες φιλελευτερίες καὶ ἔθνομαρτυρηλῆκια, πού ἀπὸ τώρα μπορούνε νὰ πιστέψουσε, πὼς μᾶς ἐνίκησανε καὶ μάλιστα ἐνδόξως.

Πρῶτα πρῶτα λοιπὸν πιστεύοντας πὼς γιὰ τὸ ζήτημά μας τὸ γλωσσικὸ ἀρκετὰ λόγια πῶθησανε καὶ πὼς πρέπει νὰ καταπιαστοῦμε πιά καὶ ἔργα, θαρροῦμε, πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ βιαστικὰ αὐτὰ ἔργα—ὑστερα ἀπὸ τὸ πρότυπο σχολεῖο—εἶναι τὸ πὼς

χία μας ζοῦνε ἀνθρώποι μὲζυπνάδα, ἀνθρώποι πολιτισμένοι καὶ ξεβρωπαίσμενοι, καὶ ἄς μὴ φοροῦνε φράκα. Λογουχάρη ὁ ἱστορικὸς μας Ἐφζουκόφφ Στεπὲν Στέπανιτς δουλεύει μὲ τὴν ἱστορία οὐλῆς τῆς Ρουσίας, ὑστερα ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀπόμακρους καιροὺς. Κ' εἶναι ξακουστός ἀκόμα καὶ στὴν Πετρούπολη, ἕνας ἀνθρώπος βαθεῖα σπουδαγμένος. Εἴρτε, στὸν τόπο μας, στὴ δημόσια πλατεῖα ἰσθήσανε μιὰ μπάλα σουηδέζικη. Κ' εἶτανε κείνος πού ξεσκέπασε πὼς ἡ μπάλα εἶτανε σουηδέζικη ὁ Ζέντελλερ, ὁ Ἀντώνης Καρλίτς, καὶ τοῦτος δουλεύει ξεχωριστὰ μὲ τὴ φυσικὴ ἱστορία. Ἐχουσε καὶ εἶπυσε πὼς τούτη ἡ ἐπιστήμη εἶναι ξέχωρη φροντίδα τοῦ γερμανοῦ. Ὅταν, εἶναι τώρα καὶ δέκα χρόνια, σκοτώσανε ἰδῶ στὸν τόπο μας μιὰ παραπλανημένη Ἰαίνα, τοῦτος εἶτανε, ὁ Ζέντελλερ, πού τὴν γνῶρισε ἀληθινὰ πὼς εἶτανε Ἰαίνα, καὶ ἀπὸ τὴν παράξενη οὐρά της. Ἐχουσε ἀκόμα τὸν Καρβουδίνη, ἕναν εὐγενή. Διαβάζει κανένας τ' ἀρθράκια του στὴ φημερίδα ἢ «Γαλάτεια» πού εἶναι μιὰ χαρὰ. Ὁ Μποντριακόφφ, ὅχι τοῦτος ἰδῶ... τοῦτος παραμελᾷ τις Μοῦσες... μὰ κάποιος ἄλλος Σέργκ...στάσου...πὼς εἶναι τὸ πατρόνι του ;...

— Σέργκεϊτς, εἶπε ἀργὰ ὁ Μποντριακόφφ.

πρέπει νὰ ὀργανωθοῦμε σὲ πολιτικὸ κόμμα, καὶ νὰ μποῦμε στὴ Βουλὴ. Κάθε μέρα ἀκούμε καὶ διαβάζουμε καὶ βλέπουμε, πὼς ἡ τάδε ἐπαρχία πουλιέται μὲ 20—30 χιλιάδες δραχμὲς, πὼς ὁ τάδε ἐβγήκε μὲ 10—15 χιλιάδες δραχμὲς βουλευτῆς. Θάτανε λοιπὸν δύσκολο νὰ βγοῦνε καὶ ἕνα δυὸ ἀπὸ τοὺς δικούς μας, γιὰ νὰ τρίβουσε κάποτε κάποτε τὴν κασιδὴ τῶν Ἐθνικῶν μας πατέρων καὶ νὰ δίνουσε ἀφορμὴ στὴν περιέργεια τῶ ρωμιῶν νὰ μελετοῦνε τὸ ζήτημα ;

Προτοῦ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεκαθαρίσουμε τίς πολιτικὲς μας ἰδέες, καὶ, καθὼς πολὺ φρόνιμα λέει ὁ κ. Θ. στὸ πολιτικὸ του γράμμα, νὰ ἔχη ὁ «Νουμάς» ἕνα πολιτικὸ πρόγραμμα καὶ νὰ τὸ υποστηρίξῃ.

Ἰσα ἴσα λοιπὸν γι' αὐτὸ τὸ ξεκαθάρισμα τῶν ἰδεῶν ψάχνοντας νὰ βροῦμε στὴ γύρω μας Ἐθνικὴ ζωὴ λίγο ἀέρα καθαρό, λίγη γερὴ καὶ παληκαρία δουλειὰ δημιουργικὴ καὶ παραγωγικὴ, τίποτ' ἄλλο δὲ βρήκαμε παρὰ ΔΗΜΟΚΟΠΙΑ.

Δημοκοπία ἢ πολιτικὴ μας—ποῦναι δὰ, πού νὰ μὴν ἀβασκαθῆ, τὰ 9)10 τῆς Ἐθνικῆς μας ζωῆς—, Δημοκοπία ἢ Ἐπιστήμη μας, Δημοκοπία ὁ Τύπος μας, Δημοκοπία ἢ Ἐκκλησία μας, Δημοκοπία τὸ Σχολεῖο μας.

Τί ἄλλο εἶναι ἡ φιλενάδα μας καθαρεύουσα παρὰ ἡ ρίζα μαζί καὶ τὸ *extrait* ὅλων αὐτῶ τῶν Δημοκοπιῶν ;

Καὶ μιὰ πού μᾶς ἐδόθηκε ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ διῶξιμο τοῦ Πρίγκηπα—πού τόσο τὸ παίρνουν ἀπάνω τους οἱ Τυραννοδιώχτες μας—ἐκοιτάξαμε ν' ἀρπάξουμε ἀπὸ τὸ λαϊκὸ τὴν Πολιτικὴν Δημοκοπία πού, ἐμεῖς τοῦλάχιστο, πιστεύουμε πὼς μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸ σημερινὸ χάλι μας σ' αὐτὴ τὸ χρωστοῦμε. Σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ μόνο τὰ πράματα ἐπροσπαθήσαμε νὰ ξετάξουμε, γιὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Συναγματολογίαν καὶ Σαρίπολους καὶ Φλογαίτηδες καὶ Ἐλευτερίες κατὰ δυστυχία δὲν εἴμαστε τελειόφοιτοὶ στὰ Νομικά γιὰ νὰ ξέρομε. Καὶ γι' αὐτὸ πιστεύουμε νὰ μᾶς συμπάθῃσιν οἱ φίλοι μας, ἂ θέλοντας νὰ ζευγαρώσωμε τὴν «Δεδηλωμένην» μὲ τὴν παράδοση τῆς διοικήσεως τῶν Ἐπαρχιῶν ἀπὸ τὸ μακαρίτη Ντεληγιάννη στοὺς βουλευτὲς εἶπαμε, πὼς ἀῆθελε δεδηλωμένην, καὶ ὅχι πὼς αὐτὴ δεδηλωμένη εἶναι κατεργαροφύρεση τοῦ Ντεληγιάννη, πού μού φορτώουσε οἱ Τυραννοδιώχτες. Κι' ὑστερα δὰ τὸ πὼς πρῶτος ὁ Τρικούπης ἐκήρυξε τὸ δόγμα, καὶ ὑστερα τὸν

— Ναι ναι, γιὰ σου, Σέργκεϊτς. Τοῦτος γράφει στιχάκια. Δὲν εἶναι Πούσκιν, μὰ κάποτες τὰ καταφέρνει. Εἴρτε τὸ ἐπίγραμμά του γιὰ τὸ Φομίτς ;
"Ὅχι, ποῖός εἶναι αὐτός ὁ κύριος ; ρώτησε ὁ Ἀστακόφφ.

— Ἄ μὲ συμπάθετε. Λησμόνησα πὼς δὲν εἴσατε ἀπὸ τὸν τόπο μας ἰδῶ... εἶναι ὁ ἀστυνόμος μας, ὁ διευθυντῆς μας. εἶνε ἕνα ἀστεῖο ἐπίγραμμα.
"Ὁ Ἰβάν Ἰλίτς θαρῶ πὼς τὸ ξέρει ἀπόξω.

— Νάτο, εἶπε ὁ Μποντριακόφφ.

«Ἐμεῖς δὲν ἐψηφίσαμε τοῦ κάκου τὸ Φομίτς καὶ τιμημένος κέρδισε τὸν ψῆφο τοῦ εὐγενῆ...

— Πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ, διάκοψε ὁ Ἰπεττόφ, ὅτι στίς ἐκλογὰς δὲν ἐπῆρε παρὰ μονάχα ψῆφους στὸ ἄσπρο, γιὰ τὸ ἀξίζει κίβλας. Ἄ τὸ λοιπὸν ξακλούθησε.

«Ἐμεῖς δὲν ἐψηφίσαμε τοῦ κάκου τὸ Φομίτς καὶ τιμημένος κέρδισε τὴν ψῆφο τοῦ εὐγενῆ.

Ἄσπον νὰ πίνῃ καὶ νὰ τρώῃ ὡσάν ἀφέντης ξέρει Κι ἀφέντης ἀστυνόμος μας δὲν πρέπει νὰ γενῆ ;

Ἄ γέρος ξέσπασε στὰ γέλοια.—Δὲν εἶναι ἄσκημο αἰ ; Κοιτάχτε αὐτὸν ἀφέντης—κι ἀφέντης ἀστυνόμος. Ἄπὸ τότες, πιστέφτε το, καθέννας ἀπὸ

ἀκλούθησε καὶ ὁ Ντεληγιάννης, μπορούσαμε νὰν τὸ μάθουμε καὶ ἀπὸ καμιά φυλλάδα τῆς Ἀθήνας, πού τόσο φτηνὲς τίς κάμανε τίς ἱστορικὲς γνώσεις, πού μὲ μιὰν πεντάρα μπόρεις ν' ἀγοράσῃς δέκα—πάντα—θεμά τα—ἱστορικὰ ἀναγνώσματα.

Κ' ὑστερα εἶδαμε πὼς τὸ ψωμί καὶ τὸ τυρὶ τῆς πολιτικῆς μας δημοκοπίας εἶναι ὁ ἀντιβασιλισμός. Παρακολοθησατε τὸν πρῶτο ἀπελιπισμένο ἀπὸ τίς κάλπες. Θὰ πῆ νὰ φερέσει ἕνα κόκκινο σκουφάκι, θὰ παίξῃ, πέντ' ἔξη, τοῦμπες ἀντιβασιλικῆς, καὶ πατριωτικῆς φυσικὰ, στὸν ἀέρα καμιάς πλατείας, καὶ τοῦ χρόνου νὰ σοῦτνε μὲ ἀκαταπληκτικὴν πλειοψηφίαν. Καὶ γι' αὐτὸ ἐπαρακαλέσαμε τὸ «Νουμάς» νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦ ἀντιβασιλισμοῦ, καὶ γιὰ τὸ εἶδαμε τί κίντυνους ἐμαγέρεψε τελευταῖα στὴν Κρήτη. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμη, μιὰ πού μᾶς ἐδόθηκε ἀφορμὴ, θὰ παρακαλέσουμε τὸν κ. Θ. τῶν «πολιτικῶν Γραμμάτων» νὰ μᾶς πῆ τὴ γνώμη του σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, γιὰ τὸ πολὺ ἐπαραξενευτήκαμε [ἔτανε ἐδιδάσαμε στὸ πολιτικὸ του Εὐαγγέλιο, ὅπως μᾶς εἶλεγε ὁ «Νουμάς». ἀνάμεσα σὲ τόσα ἄλλα σωστά καὶ ἀγία καὶ μερικὸς ἀστίχους σὲ γνωστὸ ἦχο». καὶ ἐθαρέσαμε μιὰ στιγμή πὼς ἀκούγαμε κανένα γέρο Ντεληγιάννη νὰ ἀκατακεραυνῶνῃ τὸ Θεοτόκη, διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ στρατοῦ εἰς τὰς χεῖρας τῆς αὐλῆς, καὶ νὰ ἀκαυτηράξῃ τοὺς ἐργάτας τοῦ ἀπαισίου πολέμου, τῆς μεγίστης Ἐθνικῆς μας συμφορᾶς.].

Γιὰ τὸ ἐμεῖς θαροῦμε, πὼς ὁ πόλεμος εἶτανε ἡ πρῶτη πραγματικὴ Ἐθνικὴ μας ἐπιτυχία, ἀφοῦ μὲ τὸν ἄγριο τρανταχμὸ πού ἔδωκε στὸ σαπισμένο κορμί μας, ἔγινε ἡ μεγαλύτερη ἀφορμὴ νὰ ζυπνήσουμε ἀπὸ τὸν ἀξυπνητο πού μᾶς εἶχανε ποτισμένο ὁ σχολαστικισμός, τ' ἀπαράγραπτά μας δίκαια καὶ ὁ Φιλελληνισμός. Κι' ἀκόμη γιὰ τὸ θαροῦμε, πὼς ἐμας τῷ μαλλιάρῳ ἡ δουλειὰ μας δὲν εἶναι νὰ βρίσκουμε καὶ νὰ λιβανίζουμε τὰ καλὰ χαρακτηριστικά, πού δὲν τοῦ λείπουν τοῦ λαοῦ μας. Γιὰ τὸ οὔτε ψηφίμποροι οὔτε πενταρολόγοι εἴμαστε, δόξα σοῦ ὁ Θεός. Παρὰ μὲ τὸ κυρπατσι νὰ χτυποῦμε ἀλύπητα κάθε του κακία, ὅπως τοῦ τὴν ἐκαλλιέργησε τὸ ἄτιμο σύστημα. Ἐτσι ἄξια πού ἐδὰ τέσσερα χρόνια πολεμᾷ ὁ «Νουμάς». Κι' ἀκόμα, πὼς γιὰ νὰ διορθωθοῦμε δὲν πρέπει νὰ βλαστημοῦμε τὴν «ἄπιστον διπλωματίαν» καὶ νὰ γυροῦμε, μέρα μεσημέρι μὲ τὸ φανάρι τοὺς αἰτίς πταίειν, παρὰ νὰ νιώσουμε καὶ νὰ παραδεχτοῦμε τὰ χάλια μας. Νὰ τοῦ τὸ γω-

μᾶς δὲν εἴλεψε ποτέ. σὺν εἰπεῖ καλημέρα στὸ Φομίτς, νὰ βάνῃ καὶ τὸ στερνὸ στίχο

«Κι' ἀφέντης ἀστυνόμος μας δὲν πρέπει νὰ γενῆ ;»

— Καὶ συντυχίνετε πὼς ὁ Φομίτς θυμῶναι ; Μπὰ θεὸς φυλάξῃ ! Ὀλοτέλα. Δὲ χωρᾶνε πείσμα-τα σὲ μᾶς. Ρωτήστε καλύτερα καὶ τὸν Μποντριακόφφ. Ὁ Μποντριακόφφ γιὰ κάθε ἄλλη ἀπόκριση σήκωσε τὰ μάτια του στὸ ταβάνι.

— Νὰ πειραχτεῖ κανένας γιὰ ἕνα ἀστεῖο ! Πὼς γίνεται ; Νὰ τὸν ἴδιον τὸν Μποντριακόφφ, νάτνε, τὸν παρανομάζουμε στὸν τόπο μας «Ψυχὴ τῆς τσέπης», γιὰ τὸ ὅπως εἶναι καλόβολος καὶ παραδέχεται καθετὶ πού τοῦ εἶπυσε, μπόρει κανένας νὰν τόνε βάλῃ στὴν τσέπη. Ἄ, λοιπὸν πιστεύετε πὼς πειράζετε γιὰ τοῦτο ; Ποτέ !

Ἄ Μποντριακόφφ περιέφερε τὴν ματιὰ του πότε ἐτὸν Ἀστακόφφ καὶ πότε στὸ γέρο.

Τὸ παρανόμι τοῦτο «Ψυχὴ τῆς τσέπης» ταίριαζε περίφημα στὸ Μποντριακόφφ. Δὲν εἶχε μέσα του οὔτε ἡσικιο θέλησης καὶ χαραχτήρα. Σὺν τοῦ λεγε κανένας : «Πᾶμε», ἐπαίρνε ἀμέσως τὸ σκούφο του. Κι' ἂν κανένας ἄλλος μπαίνοντας στὴ μέση τοῦ λεγε : «Ἄς μείνομε καλύτερα», ἄφινε τὸ σκούφο του. Εἶτανε μιὰ φύση ταπεινὴ μὰ θλιμμένη. Ἄπὸ

νέψουμε του λαού, πώς κανείς άλλος δὲν τοῦ φταίει παρά ἡ ἀπάτης του, πώς μόνο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του πρέπει νὰ περιμένῃ τὴν καλύτερη, καὶ πώς τοῦ βασιλείᾳ ἢ μόνῃ του δουλειᾶ εἶναι νὰ καλῆ στὴν Κυβέρνηση τὴν πλειοψηφία.

Μὴν τοῦ πῆτε τοῦ λαοῦ πώς φταίει τόσο δὲ νὰ κί' ὁ βασιλεὺς. Ὅταν τ' ἀπολάτῃ ὅλα, καὶ θὰν τονε κηρύξει ἀπὸ τῆ μιᾶ μεργιά τύραννο, κί' ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰ τότε βλαστημᾷ, πώς κάνει ταξίδια, καὶ πώς δὲν πρμαζεύει μὲ «ἐνεργότεραν πολιτικὴν» τοὺς Ἐθνογόνους.

Μὰ ἱπολυτοχαστήκαμε καὶ βιαζόμεστε νᾶρθωμε στὸ δικό μας τὸ ζήτημα, πού τόσο ἐπειραχτήκανε οἱ καλοὶ μας οἱ φίλοι.

Καὶ πρῶτα πρῶτα εἶναι χρέος μας νὰ τοὺς ἐφκαριστήσουμε ἀπὸ τὴν καρδιά μας, γιατί ἐβρεθήκανε ἐπὶ τέλους Βενιζελικοί νὰ τὸ μολοήσουνε καὶ νὰ τὸ δημοσιέψουνε, πώς καὶ τὸ Θέρισο καὶ ὅλο τὸ τελευταῖο νταθατοῦρι, ἐγένηκε μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ διώξουνε τὸν Τύραννο. Γιατί ὡς τώρα καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀποφεύγανε νὰ τὸ μολοήσουνε, κί' ἐσκιαζόντουσαν, ὅταν τοὺς τάλεγε κανεὶς, γιατί αὐτοὶ «μόνον τὴν ἱεράν τῆς ἐνώσεως σημαίαν ἀνεπέτασαν».

Κί' ὕστερα τοῦσε λέμε, πώς τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ὁ Πρίγκηπας δὲν ἐκατέβηκε στὴν Κρήτη, γιὰ νὰ κάμῃ κράτος, ὅπως τὸ φαντάζονται οἱ φιλελεύθεροι δικολαβίλοι μας, παρά γιὰ νὰ δουλέψῃ, πώς νὰ καταφέρῃ μιὰν ὅρα ἀρχήτερα τὴν Ἐνωσὴ καὶ νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Καὶ γι' αὐτὴ τὴ δουλειᾶ ἐχρειαζότανε πρῶτ' ἀπ' ὅλα πειθαρχία ἀπὸ μᾶς τοὺς Κρητικούς, καὶ γι' αὐτὸ δὲ οἱ σημερινὸι φιλελεύθεροι, οἱ ἴδιοι, τοῦ δῶκανε καὶ τὸ ἀπολυταρχικὸ Σύνταγμα.

Ἔτσι ἀκάτεχος ὅμως ἀπὸ εἶτανε, χωρὶς νὰ κατέχη τις μπαγαποντιές καὶ τὰ παλιὰ μίσητα τῶν πολιτικῶ καὶ τῶν παληκαράδω μας, ἐπίασε καὶ τοὺς ἀγκάλιασε καὶ τοὺς ἐτάξισε καὶ τοὺς ἐπεριποιήθηκε. Μ' αὐτοὶ στὸ πρόσωπό Του δὲν ἐβλέπανε παρά μόνο ἕναν καλὸ κομματάρχη μὲ τὰ δικαιώματα πού τοῦχανε δοσμένα. Κί' ὅσον καιρὸ τὸν εἶχε κομματάρχη τοῦ ὁ καπετᾶν Ἐλευθέριος, εἶτανε καλὸς καὶ ἅγιος. Σὰν τὸ παράκαμε ὅμως, καὶ θέλησε νὰ τοῦ κάτῃ γιὰ τὰ καλὰ στὸ σβέρκο, κί' ἔφασε τὴ γνωστὴ κλωτσιᾶ, ἀμέσως ἐγένηκε Τύραννος καὶ Τσαρίσκος.

παιδί δὲν ἀγάπας τὰ χαρτιά μὰ τοῦ ἄρσε νὰ στέκη σιμὰ στους παῖχτες γιὰ νὰ κοιτᾷ τὰ φερσίματα τους. Μῆσα στὸν κόσμῳ δὲ μπόρεγε νὰ ζεῖ καὶ ἡ μοναξιά τοῦ εἶτανε ἀβάσταχτη. Μονάχος ἔπαυε σὲ μαύρη μελαχολία, μὰ τοῦτε ἀργὰ καὶ πού. Εἶχε ἀκόμα μιὰ ἄλλη μανία. Κάθε αὐγῆ, ἀφίνοντας τὸ κρεβάτι του, μουμούρασε τὸν ἦχὸ μιᾶς παλιᾶς γαλλικῆς ρομαντίας... «Vous chassez monsieur et je pêche». Καὶ γιὰ τοῦτο τοῦ βγάλανε κί' ἄλλο παρανόμι, τὸν κράζανε στρουθί, κείνο τὸ στρουθὶ πού κελαϊδαίει μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα, στὸ ἡλιοβάρημα. Τέτοιοι εἶτανε ὁ Ἰβάν Μποντριάκοφ. Ἡ κρυβέντα ζακολούθησε λίγο ἀκόμα. Ὑστερα ὁ γέρος ρώτησε τὸ νιὸ γιὰ τὴν κατάστασιν πού βρισκότανε τὰ δάση του, γιὰ τις καλύτερες πού σκόπευε νὰ κάμῃ, καὶ τοῦ πρόβαλε κάποιες δικῆς του. Μὰ βλέποντας πώς τὰ μάτια τοῦ Ἀστακόφ ἀρχίζανε νὰ γλαριάζουνε, καὶ πώς τοῦ ἀποκρινόντανε μ' ἀργητὰ, ὁ γέρος ἐσηκώθηκε, λέγοντας πώς δὲν ἤθελε περισσότερο νὰ τὸν ἀνησυχήσῃ, καὶ πώς ἔλπιζε νὰ τὸν ξαναῖδει τὴν ἄλλη μέρα στὸ γιόμα. —Κί' ἴσο γιὰ τὸ χωριὸ μου, δὲν ἔχετε παρά νὰ ρωτήστε, δὲ λέω τὸ πρῶτο παιδί, μὰ ἡ πρώτη κόττα ἢ ἡ πρώτη γυναίκα πού θὰ τύχῃ θὰ σᾶς δείξῃ τὸ δρόμο. Δὲν ἔχετε παρά νὰ ζη-

Κ' ὕστερα, ὅσον καιρὸ εἶχανε συμφέρο νὰ φωνάζουνε σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση, πώς ὁ Πρίγκηπας εἶτανε κομματάρχη καὶ τοὺς ἐπολεμοῦσε ἄντὸς καὶ ὄχι οἱ πολιτικοὶ τοὺς ἀντίπαλοι, πάει καλά. Μὰ ἐδᾶ, πού ἐδιώχτηκε πιά ὁ τύραννος, δὲν εἶναι ντροπὴ νᾶρχουνται νὰ μᾶς τὰ κοπανοῦνε τὰ ἴδια, ἐκεῖ πού ἐμεῖς οἱ Κρητικοὶ μπάρε μου κατέχουμε, πώς τίποτ' ἄλλο δὲν εἶτανε παρά Ἐπαρχιακὴ μικροπολιτικὴ;

Ποτὲς μας φυσικὰ δὲν ἐπιστέφαμε πώς ὁ κύριος Βενιζέλος εἶτανε προδότης μὲ τὴν χοντρή τῆς λέξης ἐκδοχὴ. Αὐτὸ ὅμως, θαρροῦμε, πώς δὲ μᾶς ἐμποδίζει νὰ ρωτήξουμε τοὺς φίλους μας τυραννοδιώχτες τοῦτα δᾶ:

Οὔλοι μας θυμούμαστε, πώς εὐτὺς σὰν ἐκατέβηκε, ἀρχίζανε οἱ καυγάδες μὲ τοὺς Προξένους. Οἱ Προξένοι γιὰ λόγους—πού ἐκεῖνοι ἐκατέχανε—ὕστερα λίγον καιρὸ ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ του ἰστέσανε ἀνοιχτὸ τὸ πόλεμο σ' ἐκείνονε καὶ στὸ ἔργο Του.

Ἔπρεπε λοιπὸ νὰ βρεθοῦνε Κρητικοὶ, πού νὰ πᾶνε μὲ τὸ μέρος τῶν Προξένω;

Καὶ θὰ μᾶς ἀρνηθοῦνε πώς ὁ κ. Βενιζέλος ἐξὸν πού εἶτανε ἕνα μὲ τὸν Μπλάν τῆς Γαλλίας, εἶχε δώσει καὶ τὴν λίστα τῶ φίλω του βουλευτᾶδω παραφουσκωμένῃ στὰ προξενεῖα—στὶς ἐκλογές τοῦ 1902 ὡς ἀντιπριγκητικῶν, καὶ πώς αὐτοὶ παραστήσανε στὴν Εὐρώπῃ τότες,—ὅπως ἐξεσκεπάσε ὁ Ράλλης—πώς ἡ ἐνωτικὴ κίνησιν εἶτανε ψευτικὴ, καὶ ψευτοεργεῖες τοῦ Πρίγκηπα, καὶ πώς ἔστεκε ἕνα μεγάλο κόμμα πού δὲν ἤθελε τὴν ἔνωσιν;

Κ' ὕστερα ἀπ' αὐτὰ εἶχε δίκιο ὁ Πρίγκηπας νὰ τότε πολεμήσῃ;

Καὶ ὅσο καιρὸ ἐκαθότανε φρόνιμα, ἐμποροῦσε νὰ περῶν γι' ἀδικοκατατρεγμένους κί' ἔθνομάρτυρας. Γιὰ δυστυχία του ὅμως τὰ τελευταῖα καμώματά του δὲ μᾶς ἀφήκανε καμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὸ πόσο δίκιο εἶχε νὰ τότε πολεμᾷ ὁ Πρίγκηπας καὶ μᾶς ἐκάμανε μόνο νὰ λυπούμαστε πώς δὲν τὸν ἐπολέμησε μὲ ἄλλα ὅπλα καλύτερα κί' ἀποτελεσματικώτερα, παρά ἐσύρθηκε ἀπὸ τοὺς ψυφίμπορους καὶ τὸν ἐπολέμα μὲ μέσα, πού ἀντὶς νὰ τὸν χαντακώσουν, φτερά τοῦ δίνανε.

Κί' ὅσο νὰ μᾶς καταστρώσουνε τὸν ἰσολογισμὸ τοῦ Θέρισου μὲ 600 τοῦλάχιστον ἀνθρώπους μὲ φαῖ τουρέκια καὶ μεροκάματα, πού ἐπέρνανε ὅλοι τους, ὀχτῶ μῆνες, θὰ μᾶς ἐμποδίσουνε νὰ πιστέψουμε—ὅπως ἔχουμε λόγους νὰ πιστεύουμε—πώς μεγάλο

τῆστε τὴν Ἰστροφία. Τᾶλογα πᾶνε μονάχα τους.

—Ἄ δὲ μ' ἐμποδίσῃ τίποτε, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀστακόφ, μὲ τὴ συνηθισμένη του ἀθιβολή.

—Ὅχι, ἄ! δέκοψε ὁ Ἰπατόφο, θὰ σᾶς περιμένουμε. Καὶ ἀμπόχοντας τότε σιγαλὰ μὲ τὸ χέρι ἐβγήκε λέγοντας «Ὅχι τσιρομίονες».

Ἡ ψυχὴ τῆς Τσέπης, ὁ Μποντριάκοφ, χαίρεται σὲ βουβὰ, κί' ἔφυγε μὲ τὸ σύντροφό του σκοντάβοντας στὸ κατώφλι. Καὶ σὰν ἐξέβγαλε τοὺς ἀναπάντεχους ἐπισκέφτες τοῦ ὁ Ἀστακόφ ἔπεσε καὶ κοιμήθη.

Ἡ Βλαδίμηρος Σέγκιτς Ἀστακόφ εἶτανε ἀπὸ κείνους τοὺς ἀνθρώπους, πού σὰν δοκιμάσουνε μὲ φρονιμάδα τὴ δύναμιν τους σὲ δυὸ τρία ἐπαγγέλματα, ἀποφασίζουσε στερνά, ὅπως λένε, νὰ βλύνουνε τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν πρακτικὴ τῆς μεριά, καὶ δίνουντε νὰ πληθύνουντε τὰ σοδήματά τους. Δὲν τοῦλειπε ἐξυπνάδα. Εἶτανε ἀκριτὰ τσιφούτης καὶ πολὺ σκεπτικὸς. Ἀγάπας καὶ τὸ διαβάσμα, τὸν κόσμῳ, καὶ τὴ μουσικῆ, μὰ πολὺ μετρημένα. Ἡ πρώτη του φροντίδα εἶτανε νὰ περάσῃ γιὰ ἀνθρώπος καθὼς πρέπει. Ἀπὸ κάμποσο καιρὸ βλέπει κανεὶς στὴ Ρουσία πολλοὺς νέους μὲ τὸν ἴδιο χαραχτήρα. Ὁ Ἀστακόφ

κοντοῦλι ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐξόδα τοῦ Θέρισου, εἶχε δώσῃ ὁ Ἰταλὸς Προξένος, ὁ τέταρτος ἀρχηγὸς τοῦ Θέρισου κ. Νέγκρι;

Θ' ἀρνηθοῦνε πώς ταχτικὰ ἔβγαίνε τὰ μεσάνυχτα ὁ Πέτρος ὁ Μαγκούζος ὁ Γραμματεῆς τοῦ Ἰταλικοῦ Προξενεῖου μ' ἄλογο πού ἐνοίκιαζε ἀπὸ τοῦ Γιάγκου τοῦ Φρογουδάκη, κ' ἐμίγε μὲ τὸ Βενιζέλο κάτω ἀπὸ τὸ Θέρισο;

Θ' ἀρνηθοῦνε πώς τὸ ὑποστηρίζανε μὲ τόσο Μακιαβελλισμὸ οἱ Ἑβρωπαῖοι: τὸ Θέρισο, ὥστε ἂ δὲν ἔκανε τις δημοφροῦρες ἢ Κυβέρνηση, κί' ἂν δὲν εἶχε φύγει ὁ Πρίγκηπας, θὰ μπορούσε νὰ βαστᾷ ἀκόμη;

Κί' ὅταν ἀκούγαμε τοὺς Καραμπινιέρηδες νὰ πίνουνε στὴν ὑγειᾶ τοῦ καινούργιου Ἡγεμόνα τοῦ Μίρκου, μπροστὰ στὴ μύτη τῶν ὑπαξιωματικῶ τῆς χωροφυλακῆς μας, δὲν εἶχαμε δίκιο νὰ φοβούμεστε, πώς γι' αὐτὸ καὶ μόνο εἶτανε ὁ καυγάς;

Κί' ὅταν ἐβλέπαμε Τούρκους καὶ Ὁβρέους—τους ἴδιους Τούρκους καὶ Ὁβρέους τοῦ 1892-97—νὰ τὸν ὑπερασπίζουσε τόσο λυσσιασμένα τὸν Ἐθνικὸ σας ἀγῶνα δὲν εἶχαμε δίκιο νὰ δυσπιστοῦμε πρὸς τὴν Ἐθνικὴ(;) πολιτικὴ τοῦ καπετάνιου σας;

Γιατί φόμματα εἶναι, πώς μόνος ὁ Ἀχιμέτ μπέτης ὁ Κουντούρης ἐξόδεψε γιὰ τὴν τελευταία ἐκλογὴ 250 ναπολεόνια;

Φόμματα εἶναι, πώς ὁ ἴδιος ὁ Λιγιᾶ Κοὲν τοῦ 97 ἔστειλε Ὁβρέους μὲ παράδες στὰ χωριά, γιὰ ν' ἀγοράζῃ χωριάτες;

Καὶ τί ἄλλο ἐπεριμένανε ὅλοι αὐτοὶ παρὰ τὸ Μίρκο;

Ἡ ἀπὸ τὸ φιλελληνισμὸ τους τὸ κάνανε, ἢ γιὰ τὴν Ἐθνικὴν ἀποκαταστάσιν τοῦ τόπου—ὅπως ἔλεγεν ὁ ἀρχηγὸς σας σ' ἕνα του γραμμα πρὸς τοὺς Μπέηδες τοῦ Καστροῦ;

Καὶ νὰ μὴ μᾶς πῆτε πώς τὸ Θέρισο ἔφερε τὸ Ζαῖμη.

Ἐνας Ζαῖμης θὰν ἐρχότανε, ὅποτε κί' ἂν ἔφουγεν ὁ Πρίγκηπας χωρὶς τὴν ἔνωσιν.

Μὲ τὴ διαφορὰ πώς ἂν τὸν ἀφίνανε οἱ φιλελεύθεροι νὰ ἐργαστῇ, μπορούσε φεύγοντας νὰ μᾶς στείλῃ ὄχι Ὑπάτο Ἀρμοστή τῆς Ἑβρώπης, παρά Νομάρχη τοῦ βελίτσιου, ἐνῶ τὴν καλὰ ζημερώματα.

Κ' ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχουμε δίκιο νὰ πιστεύουμε, πώς μέσα στὸ λυσσιασμένῳ πάθος του γιὰ τὸν Πρίγκηπα ἐγένηκε ὄργανο τῶν Προξένων ἀσυνείδητο, σέρνοντας ἀπὸ πίσω του μπουλιόκι δημαγωγημένων πατριωτῶν καὶ πεινασμένων θεσιθηρῶν ὁ Ἐλευθέριός σας;

εἶτανε ὡς εἰκοσιεπτά χρονῶν, μὲ μέτριον ἀνάστημα καλοφτιασμένος. Τὰ χαρακτηριστικὰ του δὲν εἶτανε κί' ἄσκημα, μὰ τοὺς ἔλειπε ἡ ἔκφραση Ἡ καθαρὴ ματιὰ του δὲν ἄλλαζε ποτὲς, καὶ μόλις μπόρενε κάποτες κανεὶς νὰ ἰδῇ μέσα στὰ μάτια του κάποιον στενοχώρια. Ἐνα εὐγενικὸ χαμογέλιο δὲν ἔφινε ποτὲς τὰ χεῖλιά του. Τὰ ξανθομέταξα μαλλιά του εἶτανε προσεχτικὰ χτενισμένα· κατέχε ξακώσιες ψυχῆς γιὰ κατάστασιν, καὶ ἀρχίζε νὰ συλλογιέται γιὰ τὴν παντρεία. Κεῖνο πού πεθόμαε νὰ βρῇ εἶτανε μιὰ γυναίκα μὲ μεγκλες σκέσεις, βρίσκοντας πώς δὲν εἶχε ὁ ἴδιος ἀρκετὲς. Μὲ μιὰ λέξη τοῦ ἀξίζε τὸνομα πού εἶτανε πολὺ τῆς μόδας στὴ Ρουσία, τοῦ Gentleman.

Τὴν ἄλλῃ μέρα μπονώρχ ὁ καλὸς μας Gentleman βάλθηκε στὶς δουλειές του, πρᾶμα πού ἔκανε, πρέπει νὰν τὸ εἰποῦμε, μὲ περισσότερὴ διαθεσὴ ἀπὸ πολλοὺς νέους μας μὲ τις πρακτικὲς ἰδέες. Ἄκουε προσεχτικὰ τὰ πικρὰ παράπονα κάθε χωριανοῦ, πρᾶμα πού τοὺς παρηγόρηε λίγο οὐλους, γιατί δὲν ἔδινε δίκιο σὲ κανέναν, εἰρήνευε τὰ μαλώματα πού γινόντανε ἀνάμετα ἀπὸ συγγενήδες καὶ σὲ ἀφρανεμένες ἀπὸ πατέρα φαμελιές, φοβερίζοντας τοὺς καὶ παρακαλώντας τοὺς ἄλλους. Ἐσεκίπαζε κά-

κητικό; 'Αφού μ'ας λένε πώς δάνειο δέ μ'ας δίνουσι παρά μ'ε "Ελεγχο, τί τὸ θέλουσι τὸ δάνειο; Για νὰ πάρη λίγα ναπολεόνια κάθε καταστρεμμένο νὰ πουλήσουμε τὸν τόπο μας; Μ'ας λένε πὺς οἱ Δυναμίεις δὲ θέλουσι τὸ κακὸν μας καὶ πὺς ἀπὸ καλωσύνης τοὺς μ'ας δίνουσι δάνεια. Μὰ ἂν εἶχανε καλωσύνη γιὰ μ'ας, γιὰτὶ ἐμποδίζουσι ἀπὸ τὰ 30 τὴν ἔνωση; Γιατὶ σὰ θέλουσι νὰ μ'αυτε βοηθήσουσι οικονομικὰ δὲ σηκώνουσι τὶς Caputations καὶ τὰ Ταχυδρομεῖά τοὺς;

Τίποτα! Ξανά καὶ ξανά ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Ἐθνοσυνέλευσης ἐκήρυξε ὁ ἀρχηγὸς τοὺς, πὺς ὁ "Ελεγχος εἶναι Ἐθνικὴ ἀνάγκη. Καὶ κάθε μέρα τὸ πάπαγαλλίζουσι χωρὶς νὰ τὸ δικαιολογοῦσι.

Καὶ ξέρετε γιὰτὶ; Γιατὶ ἐδιδωξαν τὸν Τύραννο, πλειοψηφία ὅμως κατένε πὺς δὲν ἔχουσι οὔτε θάχουσι γιὰ πολὺν καιρὸ. Καὶ λογαριάζουσι, πὺς μὲ τὸν "Ελεγχο κάτι ἀλαφρότερα ἀπὸ τὴν θά περνοῦσι μὲ τοὺς ἀντίπαλούς τοὺς. Λοιπὸν; Ζήτω ὁ "Ελεγχος. Δηλαδή; Για νὰ ζετινάξῃ ἡ ὀχλοκρατικὴ δημοκρατία τὸν ὀχλοζυγὸ ἀπὸ τὸ σῆμα τῆς δὲ διατάζει νὰ πουλήσῃ τὴν πατρίδα τῆς στοὺς Προξένους γιὰ ἓνα πιάτο καλῆς διοικήσεως, καὶ δὲ διατάζει γι' αὐτὸ νὰ περάσῃ τὸ σκινὶ στὸ λαϊκὸ τῶν παιδιῶν τῆς!

Καὶ τί νὰ πῆ κανεὶς γιὰ τὴν πολιτικὴν τους νηφαλιότητα, πὺς μὲ τὸν πέντε τελειοφίτων στὰ νομικὰ μ'ας ἐπιδείχουσι;

Ἀντιγράφουσι ἐλλεινὰ τὸ 41 καὶ τὸ 62, κ' ὕστερα ποζάρουσι γιὰ νηφάλιοι!

Γιατὶ δὲν εἶναι μόνον στὰ Κρητικὰ ἡ νηφαλιότη τους.

Πρέπει νὰ τοὺς ἀκούσεις νὰ σοὺ λένε καμαρώνοντας, πὺς μὲ τὸ διώξιμο τοῦ Πρίγκηπα ἐδῶκασι στὴν Ἀθήνα ἓνα γερὸ μᾶθημα, καὶ νὰ τοὺς βλέπεις πόσο βιάζονται νὰ γίνῃ ἡ ἔνωση, γιὰ νὰρθουσι νὰ διορθώσουσι—ἀλλὰ Φατσιώται—καὶ τὸ ἐλεύτερο βασίλειο!

Γιατὶ θαρροῦσι οἱ φιλελεύτεροι, πὺς θὰ μωρέσουσι νὰ ξαναπαίζουσι ἄλλη μιὰ φορὰ, ἀβροχοὺς ποσὶν, τὸ παιγνίδι τοῦ 62 καὶ τοῦ 905.

Αἱ! μαῦροι σκοτεινοὶ! Ἔχετε νὰ φάτε μπάλα, ἂν κάνετε πὺς ξαναταῖνατε, πὺς θὰ στρίψῃ ὁ νοῦς σας, κκερροίζικαι!

Γιατὶ κατὰ κακὴ σας τύχη τὸ γιαιτρικὸ σας τῶβρε ὁ Κατζουράκης.

Καὶ εἶντα μὲν ἔθυσαι ὁ Βενιζέλος γιὰ τὴν πα-

εἶπε, μὲ τὸ πιστὸ μου σύντροφο τὸν Ἰβάν Ἰλίτς πὺς γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθειαν, εἶναι καταμαγαμμένος ἀπὸ τὴν καλωσύνη σας. Ὁ Μποντριακόφ ἐκάρφωσε τὰ μάτια του σὲ μιὰ γωνία τῆς κίμαρας, πρᾶμα πὺς ἔκανε πάντα σὰ μιλοῦσανε γιὰ δαῦτον. —Εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μείνῃ μαζί μου τὸν καιρὸ πὺς οἱ δεσποινίδες πήγανε νὰ περπατήσουσι λιγάκι στὸν κήπο. Βένκα, τρέξε νὰ τίς βρεῖς, καὶ πὺς τοὺς πὺς ἔχουμε βρίζεις. Καὶ πὺς βρίσκετε τὴ φύση ἐδῶ καὶ τὴν τοποθεσία μας; Ὁ Κεμβουρτίνης ἔκαμε στίχους σὲ τιμὴν τοὺς. Ἀρχίζουσι:

«Ἰπατόφκα, ἀγαπημένο μου καταφύγιον»

Καὶ οἱ ἄλλοι στίχοι εἶναι ὁμοιοί μ'ε δὲν τοὺς θυμάμαι. Τὸ περιβόλι εἶναι ἀρκετὰ μεγάλο γιὰ τὰ μέσα μας. Καὶ τοῦτα τὰ δύο στίχια, πὺς μοιάζουσι τόσο, χτιστήκασι ἀπὸ δύο ἀδέρφια, τὸν πατέρα μου Νικόλα καὶ τὸ θεῖο μου Σέργιο. Εἶτανε δύο ἀγαπημένοι φίλοι πὺς δὲ βρίσκονται. Εἶτανε ὁ Δάμνας καὶ ὁ . . . πὺς λεγότανε ὁ ἄλλος;

— Πιθίος . . . ψιθύρισε ὁ Μοντριακόφ.

— Εἶναι τοῦτο τὸνομά του; εἶπε ὁ γέρος; τέλος τὸ ἴδιο κάνει. Πρέπει νὰ μάθουσι πὺς εἶμαι χῆρος. Ἔχασα τὴ μακαρίτισσα. Τὰ μεγάλα μου παιδιὰ ἀνατραφήκασι στὰ βασιλικὰ σχολεῖα. Δὲν ἐ-

τρίδα του, δὲν κατέμε. Τὸ τσιφλήκιο του μαθὶς, ἢ τίς δικογραφεῖς του;

Ἐμεῖς ὡς τὴν ὥρα πὺς ἐκιντύνει νὰ μ'αυτε κάτσει τὸ Μίρκο στὸν καρὰ μας κατέμε (Lucrum cessans). καὶ πὺς ἰδῶ ἐνάμιση χρόνον ἐξέκαμε τὸν τόπον, προῖαφεν εἰς Ἄδου καμιά διακοσαργιὰ ἀνθρώπων, ἐξημίωσε τὴν πατρίδα του ἑκατομύρια, ἐξεπάτωσε καμιά ἑκατοστὴ χωροφύλακες καὶ ὑπαξιωματικούς μὲ τίς φαμελίεις τῶνε κ.τ.λ. (Dammum Emergens).

Πὺς εἶναι ὅμως ἀμέγας πατριώτης δὲν τὸ ἀρνούμαστε.

Θαρροῦσι ὅμως, πὺς εἶναι καὶ κάτι ζωντανὰ, πὺς πνίγουσι τὰ κοπέλια τοὺς ἀπ' τὴν πολλὴν ἀγάπη. Κοπέλι τοὺς δὲ δὲν εἶναι κ' ἡ πατρίδα τῶν παλιτικάντηδῶ μας; Γι' αὐτὸ θὰ παρακαλέσουσι πολὺ τοὺς φίλους μας νὰ ἐκετίσουσι τὸ Χριστὸ τοὺς—ἔχι μόνον Δρέυφους παρὰ καὶ Χριστὸ τὸν εἶπανε τὸν ἰσχυρὸν Δημοκῶπον—νὰ λιγοστήσῃ λιγάκι τὴν ἀγάπη του καὶ νὰ παραιτήσῃ λιγάκι τὰ σφιχτοαγκυκαλιόματα τῆς δόλιας πατρίδας. Καὶ πὺς εἶναι καὶ λιγάκι δημοτικιστὴς δὲ μ'ας κάνει καὶ πολλὴ ἐντύπωση. Γιατὶ ὅσοι ἔχουσι μὴ στὸ ζήτημα κατένε πὺς λιγάκι τιμιότη χρειάζεται, γιὰ νὰ μὴ βρίζῃ κανεὶς χωρὶς νὰ διαβάσῃ, κ' ἄμα διαβάσῃ καὶ δὴ τί πᾶ νὰ πῆ γλωσσικὸ ζήτημα, εἶναι ἀδύνατο ἄ, ἔχη μιὰ σταλιά κοινὸν νοῦ νὰ μὴ γενῆ δημοτικιστὴς.

Εἶτανε ὅμως ντροπὴ τοὺς νέοι αὐτοὶ καὶ μορφωμένοι, ὡς εἶναι, καὶ μόνον λίγος σεβασμὸς στὴ θύμηση τῆς παρηγοργιᾶς, πὺς ἔχουσι στὴν κατακουρελιασμένη Ἐθνικὴ ψυχὴ τοῦ 97 ὁ κατεβασμὸς τοῦ στὸ νησί μας, ἔπρεπε νὰ τοὺς φυλάξῃ ἀπὸ τὸ νὰ ξαναμασῆσουσι ὅσα σὲ πονηρὸς ἡμέρας ἐξεράσανε δημοκοπικὰ βρωμοστόματα, καὶ νὰρχουσι νὰ μ'ας φοβερίζουσι, πὺς θὰ ξεσκεπάσουσι ὑπονόμους πὺς σκεπαστήκασι.

Κι' ἂν μ'ας χτυποῦσι, αὐτοὶ οἱ ἀνεξάρτητοι, γλυψίματα αὐλικῶν τακουινῶν, τοὺς λέμε πὺς χίλιες φορὸς τὸ θαρροῦσι πρωτιμώτερον νὰ γλύψουσι τακουινὰ ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Νευτικοῦ, ἔστω καὶ γιὰ νὰ διοριστοῦσι, παρὰ νὰ γλύψουσι τακουινὰ Φατσιώτιδων καὶ Νέγκρηδων καὶ Μαγκούζω. Καὶ γιὰτὶ; Νὰ μ'ας ἐποῦνε.

Ὅσοι γιὰ τὸν τίτλον πὺς θένε πάλι, μὲ πολλὴν εὐχαρίστηση τοὺς τὸνε χερζοῦμε, γιὰ νὰ τὸνε βράζουσι καὶ νὰ πίνουσι τὸ ζουμί του, γιὰ νὰ δυναμώουσι τὴ φιλελευτερίαν τοὺς, μὲ τὴν ἐπιφύλαξη μόνον τοῦ δικαιώματός μας νὰ τοὺς παρατηρήσουσι γιὰ τελευταία φορὰ, πὺς:

χω κοντὰ μου παρὰ τίς δύο μικρὲς μου θυγατέρες, καὶ τὴ γυναικαδέρην μου. Θὰ τίς ἰδῆτε. Μὰ, κημμένε Ἰβάν, δὲ μὲ θύμιζεις νὰ φιλέψω κάτι τὸ μου σαφὴρ μας. Τί πιστὸ πιθουμάτε;

— Δὲν πίνω τίποτε πρῶτον ὥρα, ἀποκριθῆκε ὁ Ἀστακόφ.

— Μπᾶ, εἶπε δυνατὸ; Ἐπειτὰ ὅπως σας ἀρέσει: «Μὴ στενοχωρᾶς τὸ μουσαφίρ σου, τοῦτο τιμὴ σου κάνει». Ἐπειτὰ τὸ ξέρτε πολὺ καλά, ἰδῶ ζουμι ἀπλά. Δὲν εἶναι καὶ καθόλου ἐριμὴ, μὰ εἶναι ἓνα ζωμάχι μοναχικὸ. Δὲν καθόσαστε ὥστόσο; Ὁ Ἀστακόφ καθίσε κρατώντας τὸ καπέλλον του στὰ χέρια.

— Μὲ συμπαθῆτε νὰ σᾶς ξελαφρώσω, εἶπε ὁ Ἰπατόφ, καὶ πῆρε τὸ καπέλλον του γιὰ νὰ τὰπιθῶσῃ προσεχτικὰ σ' ἓνα κῆθισμα. Ἐπειτὰ γύρισε κ' ἔκατσε ἀντικρὸν στὸ μουσαφίρ του, καὶ πασιζόντας νὰ τοῦ εἰπῆ κάτι εὐχαρίστο τὸν κοίταζε τριβόντας τὰ χέρια του.— Σας ἀρέσει τὸ παιγνίδι οἱ ντάμες;

— Ἐχω ἀρχὴ νὰν μὴ παίζω κανένα παιγνίδι.

— Ἀλλὰ τότες, μὰ οἱ Ντάμες δὲν εἶναι παιγνίδι, εἶναι μιὰ διασκέδαση, ἓνας τρόπος εὐχάριστος νὰ σκοτώνῃ κανέναν τὸν καιρὸ του. Δὲν εἶν' ἔτσι Ἰβάν Ἰλίτς;

Τὸν Πρίγκηπα δὲν τὸν ἐδιδῶσανε αὐτοὶ, καὶ νὰ μὴν τὸ χαίρουσι, παρὰ οἱ Προξένοι κἀνοντάς τοὺς ὄργανά τοὺς.

Πολὺ ἀπελπιστικὸ πρᾶμα νὰ θεωρῆ κανεὶς νέους, πὺς μωρέσανε νὰ πετάξουσι ἀπὸ πάνω τοὺς τὴ σκυριὰ τῆς Γλωσσικῆς, νὰ καταπίνουσι τὰ βρωμολογα τῆς πολιτικῆς Δημοκρατίας. Πολὺ ἀπελπιστικὸ πρᾶμα.

Ἄν εἶναι ὅμως κάτι τι πὺς νὰ μ'αυτε παρηγορᾶ, κ' ἀπὸ πρῆπει νὰ τὸνε παρηγορᾶ, τὸν Ἀξέχαστο, στὴν ἐξορία τοῦ, εἶναι τὸ πὺς τὰ μαρτύρια καὶ τὰ παθήματά τοῦ μ'ας ἐγίνηκασι μαθήματα, τουλάχιστο σὲ μιὰ γερὴ πᾶρτη ἡμᾶς τῶν Κρητικῶν, καὶ πὺς ὅταν θὰν ἐρθῇ ἡ ὥρα ἡ ἐβλογημένη, πὺς θὰ σηκωθῇ ὁ ἓνας νὰ χτυπήσῃ κατακέφαλα καὶ νὰ ξεπατώσῃ τὴ Δημοκρατία, σ' οὐλὴς τῆς τίς φανέρωσι, ἀλλὰ πρὸ πάντων στὴν Πολιτικὴν, δέκα χιλιάδες τουλάχιστο Κρητικοὶ, Δημοφροοὶ καὶ Δημοκοποπνίχτες, θὰ βρεθῶσι στὸ πλάι του, ἔτοιμοι νὰ πνίξουσι στὸ αἷμα τοὺς τὸ Ἀτιμώτατο Ἐθνικὸ σαράκι.

Ἀθήνα τίς 28 τοῦ Ὀκτωβρίου 1906.

ΓΙΑΝΝΗΣ Θ. ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ

Η ΛΑ·Ι·ΚΗ ΧΗΜΙΑ

Μὲ τοὺς ἀφορισμοὺς («Λόξα» κλπ.) τοῦ φίλου διευθυντῆ τῆς ἐφημερίδας ἡ «Ἀκρόπολις» βέβαια δὲν ξεκαθαρίζονται αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Πρέπει νὰ μ'ας εἰπῆτε σῆς οἱ ἀντίθετοι ἂν τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὄρους (καὶ τὰ παράγωγα), πὺς ἰδημιούργησαν οἱ ξένοι ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴν, πρέπει νὰ τοὺς ἀντικαταστήσωσι μὲ ἄλλους νέους φκιστοὺς ἢ ἀκατῆληπτους (ἀφού εἶναι ἄγνωστοι ὡς τὴν ὥρα) ἢ ἂν πρέπει νὰ τοὺς μεταχειρίζομαστε ὅπως ἔνε διὰ νὰ ἐνοῦσι περὶ τίνος πρόκειται καὶ νὰ ὑπάρχῃ παγκόσμιος συνενόησις.

Ἐπειτὰ ἀπὸ τὰ 78 στοιχεῖα γιὰ πολὺ ὀλίγα ἔχει ὀνομασίεις ὁ λαὸς, δηλ. γιὰ καμμιά δεκαριά:

1. Ἀσῆμι (Ἄργυρος).
2. Διάργυρος ἢ φευγάτο (Ἰδρᾶργυρος).
3. Ζίγκος (Ψευδαργυρος).
4. Θειαφι (Θεῖον).
5. Καλάι (Κασσίτερος).
6. Κάρβουνο (Ἄνθραξ).
7. Μάλμα ἢ Χρυσοφι (Χρυσός).
8. Μολύβι (Μόλυβδος).
9. Μπακίρι ἢ Χάλκωμα (Χαλκός).
10. Πλατίνα (Λευκοχρυσός).
11. Σίδερο (Σιδηρός).

Ἄλλ' ἂς ἔνε, ἂς μείνομε εἰς αὐτὰ καὶ ἂς ἰδοῦμε ἂν μωροῦν καὶ πὺς νὰ σχηματισθοῦν οἱ ὀνομασίεις γιὰ τὰ παράγωγά τοὺς.

Παίρω γιὰ παραδειγμα τὸ Μολύβι καὶ τίς ἐνώ-

— Ναί . . . οἱ Ντάμες . . . δὲν εἶναι τίποτα . . .

— Τὸ σκακί εἶναι ἄλλο πρᾶμα, ξεκολούθησε ὁ Ἰπατόφ. Μὰ νὰ πὺς γυρίζουσι οἱ δεσποινίδες μας, εἶπε, καὶ σάπασε, ρίχνοντάς μιὰ ματιά κατὰ τὴν τζαμόπορτα.

Ὁ Ἀστακόφ γυρίζοντας εἶδε δύο κοπέλιεις καμιά δωδεκαριά χρονῶνε, ντυμένες μὲ τριανταφυλλιά φορέματα καὶ μὲ μεγὰλα ψάθινα καπέλλα, πὺς ἀνεβαίνανε τὴ σκῆλα. Μιὰ ἄλλη κοπέλα ὡς εἴκοσι χρονῶνε πᾶνον κάτου, ψηλὴ καὶ καλοκαμωμένη τίς ἀκολούθησε λίγα βήματα πίσωθε. Καὶ οἱ τρεῖς μῆτανε στὴν κάμικρα. Οἱ δύο μικρὲς χαιρετήσανε βαθεῖα.

(ἀκολουθεῖ)